

## Stanowisko X Ogólnopolskiego Zjazdu Pedagogicznego wobec następstw zmian w oświacie.

My, zgromadzeni na X Ogólnopolskim Zjeździe Pedagogicznym odbywającym się w dniach 18-20 września 2019 roku w Warszawie, przedstawiciele polskiej pedagogiki akademickiej, zwracamy się do najwyższych władz Rzeczypospolitej Polskiej: Prezydenta, Parlamentu i Rządu z apelem o podjęcie działań uzdrawiających polską oświatę. Naszą wiedzę, wyniki badań oraz zaangażowanie w kształcenie i wychowanie na rzecz godności, zaufania, autonomii i wspólnotowości traktujemy jako podstawę uprawnienia do wyrażenia stanowiska wobec obecnego stanu polskiej edukacji.

Ostatni rok nasilił i pogłębił trudności występujące od lat w polskich szkołach. Zwracamy uwagę na te najważniejsze i palące. Zmiana struktury szkolnictwa wprowadzana bez porozumienia z samorządami, konsultacji z dyrektorami szkół i środowiskiem nauczycielskim oraz bez uwzględnienia opinii szeroko rozumianego środowiska ludzi nauki, ponadto bez czasu i środków finansowych na dostosowanie infrastruktury szkolnej, spowodowała kryzys w funkcjonowaniu szkół, szczególnie ponadpodstawowych. Niespójność podstaw programowych poszczególnych etapów kształcenia zaburza warunki zarówno rzetelnej nauki jak i rozwijania zainteresowań i pasji uczniów i nauczycieli. Jest również źródłem bardzo złych doświadczeń obywatelskich. Uczniowie stają się świadkami i uczestnikami chaosu, złej organizacji i dysfunkcyjnych rozwiązań. W przepelnionych szkołach nie są w stanie otrzymać odpowiedniego wsparcia i pomocy psychologicznej i pedagogicznej w trudnych sytuacjach życiowych a często nie mogą nawet liczyć na to, że ich problemy szkolne, rodzinne, zdrowotne zostaną zauważone.

Drugim wymagającym natychmiastowego rozwiązania problemem, pogłębiającym kryzys szkolnictwa jest sytuacja zawodowa polskich nauczycieli. Bardzo niskie, w porównaniu do innych grup zawodowych, zarobki nauczycieli, lekceważenie ich problemów i nie branie ich pod uwagę jako partnerów w naprawianiu polskiej oświaty powoduje stałe obniżanie nauczycielskiego autorytetu i prestiżu oraz ogólne zniechęcenie, osłabienie ich kreatywności i gotowości do wspólnotowego działania i rozwiązywania problemów szkolnych, a także odchodzenie z zawodu, które już teraz skutkuje brakiem nauczycieli w wielu szkołach.

Polska szkoła przeżywa także kryzys wspólnotowości i zaufania. Wprowadzone szybko i bez przygotowania reformy spowodowały, że nie była możliwa praca nad odpowiednimi rozwiązaniami w zespołach nauczycieli, rodziców, samorządowców i administracji oświatowej. Nauczycielom i rodzicom odebrano sprawczość i podmiotowość, która decyduje o sukcesie każdego działania. Oświata staje się miejscem erozji reguł demokratycznych. Podlega zawłaszczaniu przez doraźne interesy polityczne.

Apelujemy o zmianę języka w odniesieniu do nauczycieli i okazywanie szacunku ich pracy. Poniżanie nauczycieli to deprecjonowanie zadania, jakim jest wychowanie dzieci i młodzieży. Lekceważenie środowiska nauczycielskiego i akcelerowanie konfliktu rodziców i nauczycieli pogłębia kryzys zaufania, który, niestety, jest charakterystyczny dla polskiej szkoły i całego społeczeństwa.

Dla dobra polskiej szkoły i ratowania jej przed jeszcze głębszym kryzysem apelujemy o natychmiastowe podjęcie działań naprawczych we współpracy z innymi podmiotami odpowiedzialnymi za polską szkołę oraz ekspertami i środowiskiem naukowym. Apelujemy o podjęcie publicznej debaty nad edukacją, dialogu z samorządami, środowiskiem nauczycielskim oraz przedstawicielami nauki i wspólne określenie i zaplanowanie najpotrzebniejszych działań naprawczych.

Warszawa, 20 września 2019 r.